

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	29/2022	24.08.2022

29/22 Kvote for lisensfelling av ulv i region 6 2022/2023

Lisensfellingsperioden går fra 1. desember til og med 31. mai. Jaktåret avsluttes den 31. mars og jegere som skal delta i lisensfelling etter denne dato må registrere seg som lisensjegere og betale jegeravgift for nytt jaktår. Skyteprøve som er avlagt i jaktåret 2022/2023 vil fremdeles gjelde ved deltakelse i lisensfelling av ulv til og med 31. mai 2023.

Hva er lisensfelling?

Lisensfelling er en skademotivert felling hvor et bestemt antall individer av en viltart kan felles med hjemmel i naturmangfoldloven og rovviltforskriften §10. Lisensfelling skal være hovedvirkemiddel for regulering av rovviltbestandene for å redusere framtidig skade.

Rutiner for saksbehandling og eventuelle klager

Klima- og miljødepartementet (KLD) har i brev datert 16. desember, med presiseringer i brev datert 24. juni 2015 fastsatt instruks om tidsfrister i saker knyttet til rovvilt. Instruksjonen sier at vedtak om kvote for lisensfelling av bl.a. ulv skal fastsettes minimum tre måneder før lisensfelling starter, slik at eventuell klagebehandling skal være ferdig før lisensfellingsperioden starter den 1. desember. Eventuelle klager skal være ferdigbehandlet av førsteinstans (rovviltnemnda) og oversendt departementet senest tre uker før starten på lisensfelling. Med bakgrunn i instruks om tidsfrister betyr dette at et vedtak om eventuell lisenskvote for ulv bør fattes senest 1. september.

Genetisk viktige individer

Sekretariatet viser videre til avtale mellom daværende Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) og Naturvårdsverket i Sverige, datert 1. april 2012. *Felles retningslinjer for forvaltning av genetisk verdifulle individer i den skandinaviske ulvepopulasjonen* (vedlegg 1). Avtalen sier at forvaltningsmyndighetene skal forsøke å fastslå genetisk status for de individer som vurderes felt, før fellingsvedtak fattes. Dette gjøres gjennom å forsøke, så langt det lar seg gjøre, å samle inn ekskrementer og hår for DNA-analyser. Og videre at ulver som er definert som genetisk verdifulle så langt mulig, skal unntas fra både skadefelling og lisensfelling.

Det er sekretariatets vurdering at rovviltnemnda vanskelig kan overholde fristen om å fatte vedtak om felling tre måneder før lisensfellingsperioden start og samtidig ha oversikt over hvilke individer av ulv vedtaket kan komme til å berøre. Og sekretariatet mener at utfordringene som ligger i en eventuell innvandring av en eller flere genetisk viktige ulver, uansett må løses ved at rovviltnemnda forbeholder seg retten til å kunne endre sitt kvotevedtak dersom det kommer ny kunnskap. Når lisensfellingsperioden varer i 6 måneder tilsier dette uansett at vurderingen av informasjon om innvandring av genetiske viktige individer av ulv til region 6 må løses som en løpende oppgave av rovviltnemnda og Statsforvalteren. Dette kan ikke avklares i forkant av lisensfellingsperioden. Det foreligger per i dag ingen informasjon om at det oppholder seg genetisk viktige ulv i region 6. Sekretariatet vil varsle rovviltnemnda i region 6 umiddelbart, dersom dette endrer seg.

Ulveaktivitet i 2022

I region 6 er det så lang i 2022 påvist aktivitet av ulv i grenseområdene mellom Meråker, Stjørdal og Selbu kommuner. Det påviste individet er V1023. Siste dokumenterte aktivitet av denne ulven er ved Fongen i Selbu kommune den 19. februar 2022 (se fig. 1). Dette er en hannulv, og den er ikke en genetisk viktig ulv. Det er også påvist ulv ved Glåmos i midten av juni. Her er det ikke samlet inn DNA-

prøver, men det ble samlet inn en DNA-prøve fra mulig ulv fra Haukdalsgrenda like øst for E6 i Midtre Gauldal kommune den 14. juni, men den er ennå ikke analysert.

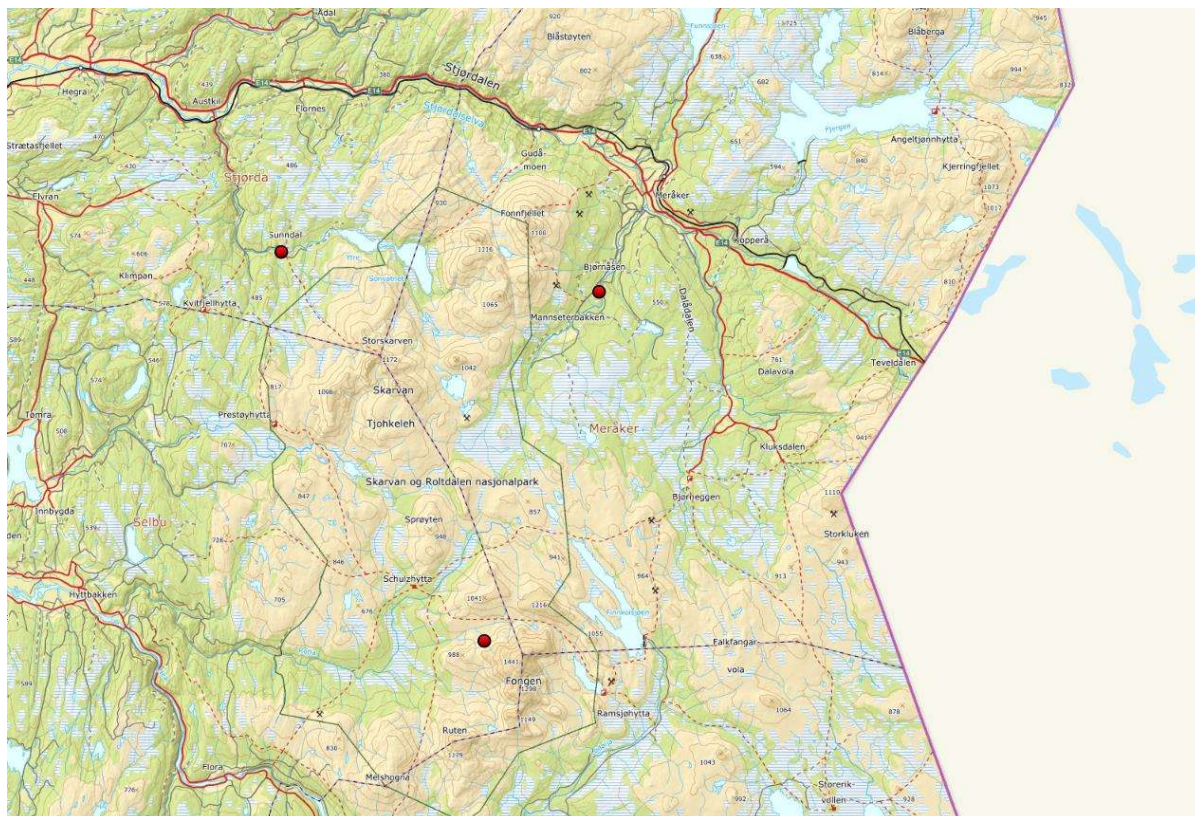

Fig. 1: Kart over områdebruken til ulv med individnr. V1023 på etterjuls vinteren 2022.

Det er per dags dato påvist to skader på rein forvoldt av ulv i region 6 i 2022. Begge skadene ble registrert ved Ersgardsfjellet sør i Stjørdal kommune i januar, og er trolig forvoldt av ulven V1023, som ble registrert i det samme området på etterjuls vinteren.

I 2021 var det ingen påviste skader forvoldt av ulv i regionen, mens det i 2020 ble registrert en skade på rein i Lierne forvoldt av ulv. I 2019 og 2018 ble det påvist et stort antall skader forvoldt av ulv innenfor regionen: i 2019 ble det registrert totalt 105 sauer og tre rein drept av ulv innenfor kommunene Meråker, Levanger, Verdal, Snåsa og Stjørdal kommuner. I 2018 ble det dokumentert 33 sau drept av ulv i Selbu, Midtre Gauldal, Holtålen og Røros kommuner.

Vurderinger opp mot naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 5 slår bl.a. fast at målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Region 6 Midt-Norge har ikke bestandsmål for ulv, slik at et eventuelt uttak av to individer ikke vil virke negativt på oppnåelse av det regionale bestandsmålet for ulv. Det nasjonale bestandsmålet for ulv skal oppnås i ulvesonen som deles mellom region 4 og 5. De resultatene som foreligger fra vinterens overvåking av ulv viser at bestanden ligger godt over det nasjonale bestandsmålet på 4 - 6 årlige ulvekull, hvorav minst to skal være helnorske. Den foreslåtte kvoten på to ulver i en region som ikke har bestandsmål for ulv er derfor ikke i strid med intensjonene i naturmangfoldlovens § 5.

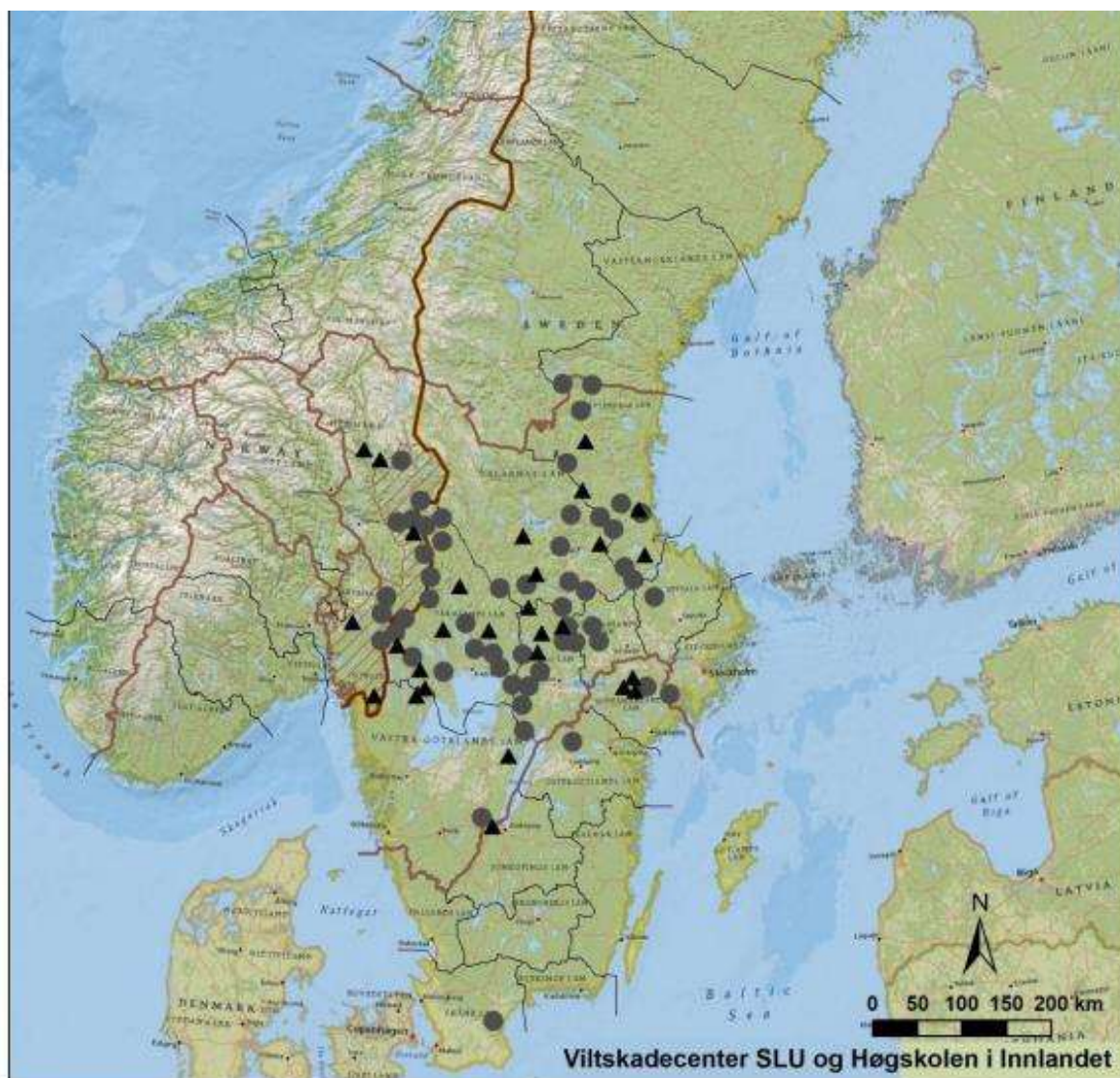
Norge og Sverige har siden 2014 hatt en felles overvåkningsmetodikk for ulv, og begge landene registrerer overvåkningsdata i Rovbase. Målet med dette er at overvåkingen skal gi sammenlignbare resultater for den svensk-norske ulvestammen, både mellom ulike deler av Skandinavia og mellom

år. Det er i tillegg et mål å registrere eventuelle innvandrende ulver, og videre overvåke ulvestammens genetiske status.

Det følger av naturmangfoldlovens § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Sekretariatet viser til at forslaget baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til siste årlige inventeringsrapport om bestandsovervåkingen av ulv i Skandinavia: Bestandsovervåking av ulv vinteren 2021-2022 rapport 1-2022. Rapporten viser at det er påvist 55 familiegupper og 28 revirmarkerende par vinteren 2021/2022 i Skandinavia. Det ble registrert fire helnorske familiegupper og ni grenserevir. Etter en fordeling av grenserevir (0,5 pr revir til hvert land) har Norge 8,5 familiegupper og 5 revirmarkerende par (20/21: 8,5 familiegupper og 5,5 par).

Ett revirmarkerende par (Evenstad) hadde tilhold like nord for forvaltningsområde for ulv (ulvesonen), mens resterende revirmarkerende par hadde fullstendig eller delvis tilhold innenfor ulvesonen. Tre av de fire helnorske familiegruppene ble kun påvist innenfor ulvesonen, mens den fjerde familieguppen ble også påvist like utenfor sonen i nord (Slettås). Se også figur 2.

En familieguppe (ulveflokk) består av minst tre ulver hvorav minst én av dem revirmarkerer regelmessig. Den vanligste sammensetningen av en familieguppe i Skandinavia er et ulvepar (foreldrepåret) med årvalper, eventuelt også i følge med en eller flere ungdyr fra tidligere kull. Et revirmarkerende par er et ulvepar som ikke har valper eller ikke blir fulgt av tidligere avkom.

Figur 2: Dokumenterte familiegrupper (sirkel) og revirmarkeringer par (trekant) i Skandinavia vinteren 2021-2022. Grenser for forvaltningsregioner (tykke linjer) i begge land er vist, og skravert område viser norsk forvaltningsområde for ulv (norsk ulvesone). Kilde: Rovdata og Viltskadecenteret Rapport nr. 1 – 2022.

Rapporten viser til at det i perioden 1. oktober 2021 –31. mars 2022 er den totale skandinaviske bestanden beregnet til 540 ulv, for samme periode årene 20/21 var antallet 480 ulv. Det er dokumentert totalt 88-91 ulver i Norge, og per 31. mars var det i Sverige beregnet 460 individer, halvparten av grenserevirene inkludert. Minst 51-52 av ulvene har helnorsk tilhold og minst 74 -77 individer hadde tilhold på begge sider av riksgrensen. Det er foreløpig påvist 54 ynglinger (valpekull født i 2021) i Skandinavia, hvorav 4 i helnorske, 42 helsvenske og 8 i grenserevir. Etter fordeling av ynglingene i grenserevirene er bestandsstatus for Norge 8,5 ynglinger. Døde ulver i løpet av overvåkingsperioden 1. oktober 2021 til og med 31. mars 2022 trekkes fra disse tallene. Etter 1. oktober er det registrert 68 døde ulver i Skandinavia, hvorav 31 i Norge og 37 i Sverige. Av de 31 ulvene registrert døde i Norge er 20 felt under lisensjakt, ni er avlivet ved skadefelling og to ble påkjørt av bil.

Det er ikke mål om ynglende ulv i noen del av region 6. Enkelt individer, spesielt unge dyr, vil likevel kunne bevege seg langt vekk fra forvaltningsområdet for ulv. Slike omstreifende individer har en viss verdi for å nå det nasjonale målet ettersom de etter å ha streifet rundt en periode kan gå tilbake til

ulvesonen og etablere seg der. Streifende ulver inn i region 6 forekommer så godt som årlig, og må forventes også i 2022/2023. Erfaringsmessig kan disse streifindividene dukke opp hvor som helst og når som helst. De svensk-norske retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle ulver skal følges. Dette betyr blant annet at myndighetene skal, så langt det lar seg gjøre, fastslå genetisk status for de individer som vurderes felt.

Med bakgrunn i vitenskapelig kunnskap fra Rovdata, nasjonalt overvåkningsprogram, opplysninger om kadaverfunn i www.rovbase.no, St. meld. 21 «Ulv i norsk natur», NIBIO Rapport 2016-63 *Rovviltbestandenes betydning for landbruk og matproduksjon*, siste bestandsrapport om bestandsovervåkingen av ulv i Skandinavia 2021-22, samt forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 Midt-Norge, Møre og Romsdal og Trøndelag, anser sekretariatet kravet til kunnskapsgrunnlaget som oppfylt, jf. nml. § 8. Av føre-var-prinsippet i nml. § 9 slås det fast at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Føre-var-prinsippet i § 9 tillegges stor vekt der man ikke har tilstrekkelig kunnskap. Etter sekretariatets vurdering skal ikke føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i denne saken da det foreligger betydelig vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om bestandssituasjonen for ulv, samt at området ligger utenfor forvaltningsområdet for ulv i Norge.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen arten utsettes for, i form av statusrapporter om bestandsutvikling, registrert avgang av ulv, samt annen vitenskapelig informasjon fra forskning på ulv i Skandinavia. Miljøforvaltningen har således god kunnskap om den samlede belastningen på bestanden av ulv. Med bakgrunn i dette, samt at region 6 ikke har bestandsmål for ulv tillegges nml. § 10 liten vekt ut over at retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle ulver skal følges. Med bakgrunn i at lisensfelling i all hovedsak gjennomføres uten bruk av tekniske hjelpemidler som vil kunne være til skade for miljøet anser sekretariatet at nml. §§ 11 og 12 som lite relevant.

Sekretariatet anbefaler at det med bakgrunn kjent kunnskap om forekomst av ulv i region 6, samt tidligere års erfaringer, at det blir fattet vedtak om lisensfelling av ulv i hele region 6 også for jaktåret 2022/2023. Sekretariatet foreslår en kvote på to ulver da erfaring tilsier at dette er tilstrekkelig kvote i år med lav aktivitet av ulv. Eventuelle dyr som felles på skadefelling, går til fradrag fra lisensfellingskvoten. Irregulær avgang av ulv innen regionen etter at eventuell kvote er vedtatt, belastes kvoten, jmfør rovviltforskriften § 7. Kvote for lisensfelling vil være et viktig skademotivert virkemiddel for å regulere utbredelsen og bidra til å hindre eventuell etablering i områder langt unna områder avsatt for yngling.

Sekretariatets tilrådning:

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10, jf. §§ 1, 3 og 7, fatter Rovviltnemnda i region 6 følgende vedtak om lisensfelling på ulv innenfor region 6 i 2021/2022:

- Kvoten settes til 2 ulv
- Lisensfellingsområdet er hele region 6 Midt-Norge
- Lisensfellingsperioden er fra og med 1. desember 2022 til og med 31. mai 2023
- Rovviltnemnda kan til enhver tid endre vedtaket dersom nye opplysninger tilsier det.